

No saben que era poeta

Narcís-Jordi Aragó, gran conegedor dels autors gironins, afirma que Joan Badia i Casañas (Girona, 1900-1923), del qual es van publicar pòstumament un llibre de versos i un de relats, va excel·lir sobretot com a poeta. El volum *Poemes de Girona* va ser publicat el 1932 a Barcelona (Publicacions de "La Revista") i l'Ajuntament de Girona el va reeditar en facsímil el 1992, amb un estudi introductori d'Antoni Puigverd. El *Diccionari de la literatura catalana* d'Enciclopèdia Catalana, en seguir *Enciclopedia.cat*, li esmenta només el llibre de relats i en conclou que va ser narrador i prou.

De quin passatge parlem?

Lolita Bosch (*La família del meu pare. Una novel·la*, Ed. Empúries) parla del "noi del colmado de la cantonada del passatge Mercader" (p. 194) i més tard (p. 237), del "noi del colmado del passatge Maluquer". Com quedem?

Perduts pels camins de ronda

César Barba i Sergi Ramis (*501 llocs que has de conèixer abans de morir*, Ara Llibres) diuen que els camins de ronda "són antics senders que solquen la Costa Brava i que van traçar pescadors, pagesos, militars o contrabandistes". Militars sí, en temps de guerra o de contraban (carrabiners), però no pas els restants. Aquests camins eren vials de guaita ja en temps de la pirateria i en els anys del contraban eren utilitzats per carrabiners o guàrdies civils. Els pescadors no els fan servir, habitualment, perquè no els cal anar de platja en platja, caminant. Tampoc els pagesos: cap d'aquests camins no els porta al mas, ni al poble, ni al camp.

Fenomenal!

El DIEC2 desconeix que *fenomenal*, a banda de "fenomènic" i "que constitueix un fenomen, una cosa o un fet extraordinari", té el sentit de magnífic, notable, molt bo, com diuen el GD62, l'Alcover-Moll i el PD.

El fenomen de la creació, fora de les grans ciutats, de segells dedicats a l'assaig creix amb Proteus

El fenomen de la fundació, fora de les grans capitals –fora de Barcelona, Palma i València– de petits segells editorials amb una forta sensibilitat envers els llibres de pensament no s'atura. S'acaba d'afegir un nou membre a la colla, l'Editorial Proteus, de Cànoves i Samalús, municipi del Vallès Oriental.

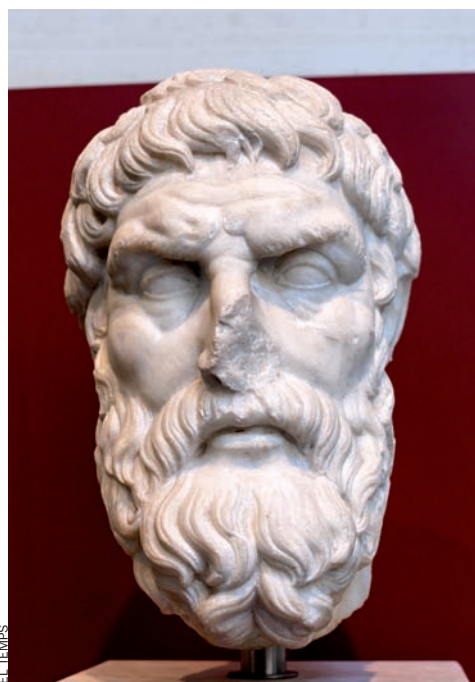
L'ètica és l'eix de la programació de Proteus. El seu fundador és un humanista científic, el bioquímic i filòleg Miquel Osset (Barcelona, 1963), ex-president d'Amnistia Internacional a Catalunya i autor de llibres relacionats amb els drets humans. El nou editor concep l'ètica com una guia per al món tan desconcertant d'avui.

Moltes de les joves editorials que juguen a fons la carta de l'assaig han estat creades en poblacions mitjanes i petites. A Girona tenim Accent Editorial, amb autors estrangers i catalans. Diderot, Nietzsche, Freud, Russell o Terricabras es troben entre els primers autors escollits. A l'Empordà ha aparegut Edicions Vitel·la, d'estudis literaris. Molt ampli és el catàleg d'Obrador Edendum, editorial d'alta erudició situada a Santa Coloma de Queralt (Conca de Barberà) que mostra un interès especial per la filosofia. La filosofia és, amb la literatura clàssica, una de les dues branques d'Adesirara Editorial, amb seu a Martorell (Baix Llobregat). Cal recordar també que l'assaig forma part dels catàlegs de les modestes Galerada de Cabrera de Mar (Maresme), i de Brau Edicions, de Figueres (Alt Empordà).

A Mallorca, el fenomen és similar. Així, l'Editorial Ensiola, que tracta igualment la narrativa i l'assaig, ha estat fundada a Muro. I El Gall Editor, a Pollença. A la pàgina web, l'editorial indica que tots els llibres que no són ni infantils ni d'història són de tema filosòfic, siguin de narrativa o de poesia, i ja no diguem d'assaig. Finalment, cal constatar que, al País Valencià, la veterana editorial Denes de Paiporta ha creat fa poc dues col·leccions d'assaig, "Bàsica", d'assaig literari i sociocultural, i "Rent", religiosa.

La nova editorial Proteus vol contribuir a la difusió de valors i aspira a situar l'ètica al centre de les referències de la vida quotidiana. Amb el lema "seguir per orientar", estendrà l'acció fins als nens i nenes. Una col·lecció específica, "Helena", anirà destinada a acostar l'ètica als més petits. Per als adults, l'editorial ha creat la col·lecció "Delos". Els dos primers llibres ja són al carrer: *Ètica*, d'Epicur, en edició a càrrec de Montserrat Jufresa, i un llibre que aplega dos textos, *De la dignitat de l'home*, de Pico della Mirandola, i *Faula de l'home*, de Joan Lluís Vives. El títol següent serà *En què crec jo*, de Bertrand Russell. A final d'any Proteus comptarà amb una nova col·lecció, "Què sé jo?", formada per monografies. Anirà destinada a parlar dels problemes ètics plantejats pels avenços tècnics i científics.

L'editorial ha triat el nom de Proteus perquè, segons la mitologia grega, Proteu tenia el do d'endevinar el futur i perquè la paraula *proteic* és avui sinònim de "versàtil, mutable, canviant, flexible..."

EL TEMPS

Epicur ha estat triat per inaugurar la nova editorial Proteus, amb la seva *Ètica*.

Lluís Bonada